

ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ю.А. Опанасюк, к.е.н.

Ю.П. Машина, к.е.н.

Д.С. Павленко, студентка

Сумський державний університет

У статті проведено аналіз формування міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. Виявлено основні проблеми, що перешкоджають успішній реалізації конкурентних переваг. Запропоновано основні шляхи підвищення міжнародної конкуренції з урахуванням наявних проблем вітчизняного підприємництва та стану сучасного ринку.

В умовах швидкого розвитку підприємницької діяльності, загострення конкуренції на внутрішньому і зовнішньому ринках та орієнтації України на інтеграцію на світовий економічний рівень, збільшилася роль міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. На сьогодні значно посилюється ризик витіснення іноземними компаніями вітчизняних підприємств з внутрішнього ринку України, а також з закордонних ринків, через недостатнє формування конкурентних переваг. Існує низка проблем, щодо формування сталого розвитку конкурентоспроможності та подальшого зростання рівня міжнародних показників конкуренції.

Основними проблемами, які перешкоджають успішній реалізації конкурентних переваг є такі, як:

- несприятливий бізнес-клімат держави;
- недостатня увага до нових підходів управління;
- низька інвестиційно-інноваційна активність;
- недостатній технологічний рівень підприємств;
- недостатньо розвинена інфраструктура підтримки вітчизняного підприємництва;
- недостатня інформаційна державна підтримка суб'єктів вітчизняного підприємництва та об'єктів інфраструктури підтримки;
- відсутність або недостатність фінансової державної підтримки;
- недосконалий державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності;
- брак висококваліфікованих кадрів;

- недостатня увага підвищенню кваліфікації людських ресурсів;
- нерациональне використання людського потенціалу;

У сучасних умовах нестабільного зовнішнього середовища необхідно використовувати більш потужний інструмент, який би мав змогу не тільки перевести підприємство на новий ефективніший рівень управління, але й враховував основні цілі, які стоять перед ним. Однією із ключових умов успішного функціонування підприємства є необхідність використання ефективного механізму управління міжнародною конкурентоспроможністю, що забезпечить розробку та реалізацію концепції його розвитку в умовах глобалізації та зростаючої конкуренції і сприятиме створенню конкурентних переваг у теперішньому та майбутньому бізнес-середовищі [1, с. 70].

Для пошуку стратегії удосконалення міжнародної конкурентоспроможності доцільно керуватися показниками на зовнішньому ринку, що здійснюють вплив на їх діяльність, а саме:

- індикатори конкурентного середовища міжнародного ринку та його потенціал;
- можливі загрози та фактори впливу на закордонний ринок;
- конкурентоспроможність вітчизняних підприємств порівняно з конкурентами на зовнішньому ринку;
- засоби досягнення цілей та стратегії на іноземних підприємствах;
- зовнішньоекономічна політика країн-експортерів і країн-імпортерів, що характеризується параметрами експортно-імпортних бар'єрів, законодавчим середовищем, політичними факторами;
- продуктивність використання ресурсів;
- політична та макроекономічна стабільність.

Прогресуюча діяльність вітчизняного підприємництва є важливим аспектом економічного розвитку країни, бо саме вітчизняні підприємства були основою формування всієї підприємницької діяльності країни та являють собою показник дійсного рівня діяльності цієї сфери. Про конкурентні переваги країни та місце на світовому ринку дослідники та спільноти різних країн будуть виходити з аналізу, перш за все, вітчизняних підприємств. Тому дуже важливо запровадити шляхи підвищення конкурентоспроможності на міжнародному рівні.

Процес підвищення конкурентоспроможності потребує врахування специфіки взаємозв'язку як між елементами організації, так і з їх оточенням, і являє собою процес прийняття рішень (включаючи цілі, методи, плани) по досягненню цілей підвищення конкурентоспроможності [2, с. 121].

Дуже важливим є реалізація правильної стратегії діяльності, від неї залежить успіх підприємства. Артур А. Томпсон-мл і А. Дж. Стрікланд пропонують при розробці стратегії організації (компанії) на основі аналізу галузі і конкуренції виявляти ключові фактори її успіху такі, як: якість і характеристики продукції, репутація (імідж), виробничі потужності, використання технологій, можливості поширення, інноваційні можливості, фінансові ресурси; витрати в порівнянні з конкурентами, обслуговування клієнтів [3].

Основними шляхами підвищення міжнародної конкуренції, з урахуванням наявних проблем вітчизняного підприємництва та стану сучасного ринку є такі, як:

- зміна методології моніторингу, впровадження додаткового моніторингу бізнес-клімату;
- зміцнення державної політики щодо забезпечення фінансування діяльності вітчизняних підприємств;
- створення системи заохочень та фінансових винагород за досягнення та розвиток діяльності;
- розробка нових стратегій підприємницької діяльності для досягнення більш високої якості;
- технологічна модернізація вітчизняних підприємств;
- впровадження системи інноваційної діяльності;
- зміна бізнес-стратегії для досягнення більших показників;
- збільшення стратегічної ролі співпраці з іноземними підприємствами;
- створення сприятливих умов для залучення іноземних інвестицій;
- вдосконалення логістичної системи через синхронізацію роботи всіх ланок вітчизняних підприємств для ефективного виконання експортних функцій;
- захист вітчизняного товаровиробника у антидемпінгових розслідуваннях та зниження податкового тиску;
- впровадження системи моніторингу сучасних тенденцій в управлінні підприємницькою діяльністю;
- дотримання міжнародних економічних стандартів;
- збільшення націленості на вихід на світовий ринок;
- посилення якості та обсягу підприємницьких навичок та впровадження програм з підвищення кваліфікації з фінансовим стимулюванням.

Отже, формування міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних підприємств України потребує значної модернізації. Необхідно у рамках загально - національної програми сформувати відповідний комплекс заходів, що буде націлений на забезпечення

необхідних змін економіки та спрямований на фінансове, інвестиційно-інноваційне та інтелектуальне забезпечення розвитку країни. Запорукою успішного функціонування підприємств є формування стратегій їх розвитку. Для успішної глобалізації України та підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на міжнародному рівні потрібно впроваджувати систему моніторингу задля відстеження змін на світовому ринку в сфері підприємницької діяльності, інноваційних звершень, міжнародних економічних індикаторів та шляхів підвищення можливості конкурувати з іноземними підприємствами.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Волынский Г. О. О конкурентных преимуществах в условиях глобализации / Г. О. Волынский // Экономика Украины. – 2006. – № 12. – С. 68–72.
2. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства (організації): навчальний посібник / ред. І. Ю. Сіваченко. – К.: ЦУЛ, 2003. – 186 с. – ISBN 966-8253-18-3.
3. Томпсон-мл., Артур, А., Стрикленд 111, А., Дж. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации для анализа, 12-е издание: Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2003.

Матеріали надійшли 21 грудня 2017 р.